

IZVJEŠTAJ

Visoka škola “Američka škola za ekonomiju”

Trg solidarnosti 10

71000 Sarajevo

Sarajevo, juli 2017.

1. Uvodne napomene

Na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu Ministarstvo), Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu Agencija), Rješenjem broj 05-33-1-792-9/15 od 07.02.2017. godine, imenovala je komisiju stručnjaka koja je izvršila ocjenjivanje i reviziju kvaliteta, te davanje preporuka o akreditaciji visokoškolske ustanove Visoka škola „Američka škola za ekonomiju“ iz Sarajeva.

U procesu akreditacije pomenute visokoškolske ustanove, u ime Agencije određen je g. Dalibor Ateljević koji je Komisiji bio na raspolaganju za sva pitanja i eventualna pojašnjenja koja su u okviru nadležnosti Agencije.

Agencija je preko g. Ateljević-a prosljedila članovima Komisije (putem službenih mailova) dokumentaciju dostavljenu od strane visokoškolske ustanove. Polaznu osnovu u radu Komisije predstavljao je Samoevaluacijski izvještaj Visoke „Američke škole za ekonomiju“. Dana 03.03.2017. godine direktor visokoškolske ustanove „Američka škola za ekonomiju“ putem emaila postavio je upit direktno članovima Komisije da li može dostaviti novu verziju Samoevaluacijskog izvještaja, s obzirom na činjenicu da je dostavljeni upućen Agenciji 3.8.2015. godine od kada se činjenično stanje znatno izmijenilo. Predsjednica Komisije je putem emaila odgovorila da se Izvještaj ne dostavlja direktno članovima Komisije već isključivo putem nadležnog Ministarstva i Agencije. Dana 13.03.2017. putem emaila visokoškolskoj ustanovi upućen je odgovor Agencije, koji je odredio postupanje i dalji rad Komisije: “Podnošenje zahtjeva za akreditaciju visokoškolske ustanove, kao i samoevaluacijskog izvještaja koji je sastavni dio tog zahtjeva, je propisano zakonskim ili podzakonskim aktima nadležnog ministarstva, u ovom slučaju Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo. Vi ste u skladu s tim i postupili, te je na osnovu toga nadležno ministarstvo predložilo članove za imenovanje Komisije stručnjaka. Međutim, dostavljanje bilo kakvih revidiranih dokumenata naknadno, odnosno nakon što je Komisija stručnjaka imenovana i već odavno pristupila analizi dostavljenih dokumenata, nije prihvatljivo. Ovo ste trebali imati u vidu prije nego što je izvršeno imenovanje Komisije stručnjaka za akreditaciju Vaše visokoškolske ustanove i u tom slučaju revidirani samoevaluacijski izvještaj poslati nadležnom ministarstvu, a ne Agenciji. U emailu koji ste poslali ste naveli da se prilozi koji su ranije dostavljeni, a koji se odnose na ranije dostavljeni samoevaluacijski izvještaj, uglavnom nisu mijenjali te se isti odnose i na, kako ste naveli, revidirani samoevaluacijski izvještaj, te s tim u vezi nema potrebe ni novi samoevaluacijski izvještaj dostavljati Komisiji stručnjaka. Pored svega navedenog, napominjemo da Komisija stručnjaka radi u skladu s Odlukom o normama kojim se određuju minimalni standardi u oblasti visokog obrazovanja, i u skladu s tim će sigurno tražiti određene dokumente kako bi dobili potpunu sliku o ispunjenosti svih kriterija i podkriterija, a koji se odnose na sve aspekte osiguranja kvaliteta na visokoškolskoj ustanovi, što će svakako biti prilika za predstavljanje revidiranih dokumenata.”

Stoga je Komisija u pripremi razmatrala isključivo dokumentaciju koja je službenim putem dostavljena Ministarstvu i Agenciji prije imenovanja Komisije.

Na osnovu podataka iz Samoevaluacijskog izvještaja i ostale dokumentacije, prilikom posjete Ustanovi provjerili smo činjenično stanje, te uzeli u obzir i ostalu dokumentaciju koja nam je tokom posjete predočena, a u cilju utvrđivanja ispunjenosti zahtjeva Standarda za unutrašnje osiguranje kvaliteta i ispunjenosti Kriterija za akreditaciju visokoškolskih ustanova, a sve u skladu s Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 100/11).

Dokumente na osnovu kojih se odvijao rad na predmetnoj visokoškolskoj ustanovi su bili:

1. Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 100/11),

http://hea.gov.ba/Dokumenti/dokumenti_agencije/?id=3065

2. Odluka o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj. 75/10),

http://hea.gov.ba/Dokumenti/dokumenti_agencije/?id=2459

2. Komisija

2.1 Sastav

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji visokoškolske ustanove Visoka škola „Američka škola za ekonomiju“ iz Sarajeva je imenovana Rješenjem Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u Bosni i Hercegovini, broj 05-33-1-792-9/15 od 07.02.2017. godine u sastavu:

1. Prof. dr. Almira Hadžović-Džuvo, predstavnik akademske zajednice u BiH, predsjednica;
2. Prof. dr. sc. Saša Milić, međunarodni stručnjak, član;
3. Fethi Silajdžić, predstavnik privrede i prakse u Bosni i Hercegovini, član
4. Emina Džaferović, student, član.

Predsjednik komisije Prof. dr Almira Hadžović-Džuvo je u skladu s članom 13. stav 10. Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 26/13) uz konsultacije s Agencijom i članovima Komisije predložila studenta Eminu Džaferović za sekretara Komisije, što je prihvaćeno.

Zadatak i uloga

Komisija je u cilju formiranja mišljenja i davanja preporuke o akreditaciji visokoškolske ustanove Visoka škola „Američka škola za ekonomiju“ imala zadatak da:

- se upozna i radi u skladu s dokumentima Agencije koji reguliraju standarde i kriterije za sprovođenje eksterne evaluacije visokoškolskih ustanova u BiH, i to Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 100/11) i Odlukom o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 75/10 i 44/13);
- se upozna s dokumentima kojima se uređuje proces eksterne evaluacije i akreditacije visokoškolskih ustanova u Kantonu Sarajevu, i to

- o Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 59/07 i 59/09),
 - o Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine KS“ 42/13),
 - o Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine KS“, broj 26/13);
- izvrši uvid u dokumentaciju visokoškolske ustanove i analizu stanja u odnosu na referentne standarde i kriterije;
 - izvrši posjetu visokoškolskoj ustanovi
 - na osnovu dostavljene dokumentacije i posjete visokoškolskoj ustanovi izvrši eksternu evaluaciju visokoškolske ustanove u skladu s kriterijima i indikatorima za akreditaciju visokoškolskih ustanova;
 - definira preporuke za unapređenje visokoškolske ustanove ;
 - napiše izvještaj o eksternoj evaluaciji na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini (bosanski, hrvatski ili srpski) i na engleskom jeziku.

Metoda rada

Komisija je svoje aktivnosti u formiranju mišljenja koje daje Agenciji za davanje preporuke o akreditaciji visokoškolske ustanove podijelila u 3 faze.

- Priprema
- Posjeta visokoškolskoj ustanovi
- Pisanje izvještaja Komisije

Priprema

Po imenovanju sekretar Emina Džaferović je stupila u kontakt sa visokoškolskom ustanovom Visoka škola “Američka škola za ekonomiju”. preko kontakt osobe koja je navedena u dostavljenoj dokumentaciji visokoškolske ustanove - g. Esmir Ganić - direktor VŠU. Sve zaprimljene informacije Sekretar komisije je uredno slala ostalim članovima Komisije.

Saradnja s kontakt osobom, od početka rada Komisije je bila profesionalna i korektna i na zadovoljstvo svih strana u postupku.

U koordinaciji sa svim članovima Komisije, kontakt osobama ispred Ministarstva (gđa. Adisa Hota) te predstavnikom Agencije; dogovoren je datum i plan posjete visokoškolskoj ustanovi 23.03. i 24.03.2017. godine, te je usaglašena Agenda pripremnog sastanka. Agenda je dostavljena VŠU kako bi naveli imena predstavnika VŠU po pojedinim grupama, sa kojima je planiran razgovor u toku posjete.

Svi članovi Komisije su analizirali Samoevaluacijski izvještaj Visoke škole “Američka škola za ekonomiju” dostavljen Agenciji 03.08.2015. godine. Komisija je u pripreмноj fazi analizirala i svu ostalu dokumentaciju koja je putem emaila pristigla do 22.03.2017. godine od strane Agencije. Jedan dio dokumenata koji su joj djelimično pomogli u ovoj fazi pronašla je i na web stranici VŠU.

Nakon analize Samoevaluacijskog izvještaja i dokumenata dostupnih na web stranici, članovi Komisije su definirali listu pitanja za svaku grupu s kojom je planiran sastanak u toku posjete.

Dana 22.03.2017. godine, svi članovi komisije su održali Pripremni sastanak, uz prisustvo koordinatora iz Agencije g. Dalibora Ateljevića na kojem je od strane koordinatora predstavljen sistem visokog obrazovanja u BiH, kriterijumi akreditacije VŠU-a u BiH, zakonski okviri za provođenje procesa akreditacije, savjeti za efektivnu posetu visokoškolskoj ustanovi i etičko ponašanje kao i savjeti za pisanje dobrog izvještaja. Nakon toga je uslijedila diskusija i usglašen plan posjete te podijeljeni zadaci u narednim fazama rada.

Posjeta visokoškolskoj ustanovi

Prema postignutom dogovoru, posjeta Visokoj školi “Američka škola za ekonomiju” je realizirana 23.03. i 24.03.2017. godine.

Predsjednik Komisije je na samom početku predstavila članove Komisije i procedure koje su prethodile posjeti kao i one koje slijede do okončanja postupka akreditacije.

U toku posjete Komisija je obavila razgovor sa sljedećim ciljnim grupama:

- menadžmentom visokoškolske ustanove (Predsjednik UO, direktor, generalni sekretar, šef studentske službe, šef biblioteke, šef akademske službe, šef finansija, voditelj Centra za razvoj karijere, koordinator kontrole kvaliteta, voditelj međunarodne suradnje, sistem administrator)
- koordinatorom za osiguranje kvaliteta i timom za izradu samoevaluacijskog izvještaja ,
- predstavnicima odjeljenja za međunarodnu saradnju
- predstavnicima akademskog osoblja (profesori, predavači, asistenti),
- predstavnicima studenata,
- predstavnicima privrede i tržišta rada
- predstavnicima Studentskog parlamenta
- predstavnicima administracije (pravni i finansijski sektor), studentske službe, biblioteke
- predstavnicima IT i PR službe.

Na kraju drugog dana posjete Komisija je ponovila razgovor sa direktorom VŠU i koordinatorom za Kvalitet tražeći dodatnu doumentaciju i pojašnjenja po pojedinim kriterijumima.

U toku posjete članovi Komisije su dva puta bez najave razgovarali sa studentima koji su u učionicama bili na pauzi. Članovi Komisije su kratko prisustvovali jednom gostujućem predavanju.

Nakon završetka svih planiranih razgovora i obilaska resursa visokoškolske ustanove Komisija je konsenzusom usvojila ocjene o ispunjenosti kriterija sa svim podkriterijima te pripremila i prezentirala usmeni izvještaj. Prezentaciji usmenog izvještaja su prisustvovali predsjednik UO, direktor, generalni sekretar, šef studentske službe, šef biblioteke, šef akademske službe, šef finansija, voditelj Centra za razvoj karijere, koordinator kontrole kvaliteta, voditelj međunarodne suradnje, sistem administrator, predstavnici akademskog osoblja iz reda nastavnika i saradnika, predstavnici studenata i predstavnici administrativnog osoblja.

Pisanje izvještaja Komisije

Komisija se usaglasila s prijedlogom Predsjednika Komisije da se po prethodno dogovorenom modelu, zadatak pisanja Izvještaja Komisije podijeli svim članovima Komisije po kriterijumima na osnovu kojih se vrši akreditacija.

Na osnovu Samoevaluacijskog izvještaja, dokumenata pronađenih na web stranici, dokumenata prezentiranih tokom posjete, stanja uočenog tokom posjete, podataka dobijenih tokom razgovora s predstavnicima svih zainteresiranih strana, članovi Komisije su napisali svoj dio Izvještaja u formi nacrtu prijedloga i dostavili ga sekretaru Komisije, koja je iste sastavila i dostavila nacrt Izvještaja na usaglašavanje svim članovima Komisije. Nakon usaglašavanja, Izvještaj u formi prijedloga je prihvaćen od svih članova Komisije. Usvojeni Izvještaj, u formi prijedloga, predsjednik je dostavila visokoškolskoj ustanovi Visoka škola "Američka škola za ekonomiju" na razmatranje.

Nakon razmatranja Mišljenja VŠU na dostavljeni prijedlog Izvještaja, Komisija je usaglasila konačan Izvještaj domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji visokoškolske ustanove Visoka škola "Američka škola za ekonomiju" te ga je Predsjednica Komisije dostavila Agenciji.

Formiranje mišljenja

Komisija je sve odluke donijela konsenzusom. Nivo ispunjenosti svakog od devet kriterija, s pridruženim podkriterijima, propisanih Odlukom o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, Komisija je ocijenila opisno u skladu s Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Ocjenjivanje ispunjenosti kriterija i pripadnih podkriterija, vršeno je u skladu s dokumentom Agencije pod nazivom Osnove za procjenu ispunjivosti kriterija, sljedećim ocjenama:

- potpuna ispunjenost - Kriterij/podkriterij je potpuno ispunjen, te se prati i provodi na djelotvoran način;
- znatna ispunjenost - Kriterij/podkriterij je u velikoj mjeri ispunjen i provodi se u praksi. Potrebno je dodatno raditi na praćenju i provesti manja unapređenja;
- djelimična ispunjenost – Neki aspekti kriterija/podkriterija su ispunjeni, dok ostali nisu. Razumijevanje kriterija postoji, ali njegova primjena nije djelotvorna;
- neispunjenost – Većina aspekata kriterija nije ispunjena, bilo na strateškom bilo na operativnom nivou.

Konačna ocjena ispunjenosti pojedinih kriterija se donosi na osnovu ocjena ispunjivosti pripadnih podkriterija, na sljedeći način:

- potpuno ispunjen - ako su svi podkriteriji ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni,
- znatno ispunjen - ako je više od polovine podkriterija ocijenjeno kao potpuno ili znatno ispunjeno, a svi ostali djelimično ispunjeni,
- djelimično ispunjen - ako je najmanje jedan podkriterij ocijenjen kao neispunjen ili ako je polovina i više od polovine podkriterija ocijenjeno kao djelimično ispunjeni,
- neispunjen - ako je polovina ili više od polovine podkriterija ocijenjeno kao neispunjeni.

Na osnovu ocjena svih devet kriterija za akreditaciju, Komisija u skladu s Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini donosi konačno mišljenje u jednom od sljedeća tri oblika:

- akreditiranje VŠU - ako su svi kriteriji ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni
- uslovna akreditacija - ako je više od polovine kriterija ocijenjeno kao potpuno ili znatno ispunjeno, a svi ostali kao djelimično ispunjeni,
- odbijanje akreditacije - ako je najmanje jedan kriterij ocijenjen kao neispunjen ili ako je više od polovine kriterija ocijenjeno kao djelimično ispunjeno.

3. Opće informacije o Visokoj školi “Američka škola za ekonomiju”

Naziv, adresa i e-mail institucije	<ul style="list-style-type: none"> • Visoka škola “Američka škola za ekonomiju”, • Trg solidarnosti 10, 71000 Sarajevo • contact@ase.edu.ba
Internet adresa	www.ase.edu.ba
Naziv, broj i datum akta o osnivanju	<ul style="list-style-type: none"> • Odluka o osnivanju Fakulteta međunarodnih finansija i bankarstva u Sarajevu br. OPU-1775/08 od 12.11.2008.
Poresko-identifikacioni	4201406660001
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	<ul style="list-style-type: none"> • Američki univerzitet u Bosni i Hercegovini, Mje Keroševića Guje 3, 75000 Tuzla, BiH
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje	Esmir Ganić - Direktor Visoke škole “Američka škola za ekonomiju” od 15.12.2014. (Odluka Senata o imenovanju direktora)
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	<ul style="list-style-type: none"> • Rješenje o registraciji Fakulteta međunarodnih finansija i bankarstva u Sarajevu, Općinski sud u Sarajevu br. 065-0-Reg-08-003579 od 05.12.2008. • Rješenje o ispunjavanju uvjeta za početak rada Fakulteta međunarodnih finansija i bankarstva kao ustanove počev od dana donošenja ovog rješenja, Minisatrstva za obrazovanje i nauku Kantona Sarajevo broj 11-01-38-28532-8 od 16.12.2009. • Rješenje o izmjenama podataka o usklađivanju statusa ustanove, promjeni naziva, promjeni naziva i lica ovlaštenog za zastupanje Općinski sud u Sarajevu, br.065-0-Reg-15-001751
Kontakt osoba (za posjetu)	Esmir Ganić
Broj telefona	033 296 415 033 296 416

Američka škola za ekonomiju osnovana je 2008. godine pod nazivom Fakultet međunarodnih finansija i bankarstva. Općinski sud u Sarajevu je 05.12.2008. godine donio Rešenje o registraciji Fakulteta međunarodnih finansija i bankarstva (Rješenje o registraciji Fakulteta međunarodnih finansija i bankarstva u Sarajevu, Općinski sud u Sarajevu br. 065-0-Reg-08-003579 od 05.12.2008), sa sjedištem u ulici Fra Anđela Zvizdovića 1, u Sarajevu, nakon čega je Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo donijelo Rješenje o ispunjenosti uvjeta za početak rada Fakulteta međunarodnih finansija i bankarstva kao

ustanove broj: 11-01-38-28532-8 od 16.12.2009. godine. Po izjavi direktora g. Esmira Ganića da je na preporuku Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo Fakultet predao zahtjev za transformaciju Fakulteta u Visoku školu, tj. za usklađivanj statusa ustanove, promjene naziva i promjene lica ovlaštenog za zastupanje, Općinski sud u Sarajevu je donio Rješenje o izmjenama podataka o usklađivanju statusa ustanove, promjeni naziva, pomjeni naziva i položaja lica ovlaštenog za zastupanje, promjeni lica ovlaštenog za zastupanje Broj: 065-0-Reg-15-001751 od 29.05.2015. godine.

Američka škola za ekonomiju ima licenciran Studijski program dodiplomskog studija - I ciklus: **Međunarodne finansije.**

Prvi ciklus ili dodiplomski studij vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (the degree of Bachelor).

Sredstva za osnovnu djelatnost ASE stiče:

- iz sredstava osnivača
- iz sredstava fondova
- participacije studenata i drugih građana
- poklona, donacija i zavještanja fizičkih lica
- vlastitih prihoda, u skladu sa zakonom i drugim propisima
- drugih izvora.

Organi Voske Škole su: Upravni odbor, Senat, direktor.

Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih ustanova

KRITERIJ 1: Razvoj i strategija visokoškolske ustanove

Indikatori

- Visokoškolska ustanova razvija svoju strategiju u procesu javnih konsultacija sa svim zainteresovanim stranama, usvaja je formalno i čini je javno dostupnom.
- Svojom strategijom, visokoškolska ustanova definiše svoju viziju i misiju, strateške ciljeve i relevantne planove i aktivnosti za svaki strateški cilj.
- Visokoškolska ustanova ima efektivan sistem i procedure za praćenje ispunjenosti svojih planova i realizaciju svojih strateških ciljeva.

Utvrđeno stanje

Američka škola za ekonomiju je uspostavila Strategiju u procesu javnih konsultacija sa svim zainteresovanim stranama što je vidljivo iz Samoevaluacijskog izvještaja dostavljenog Komisiji za ocjenu visokoškolske ustanove. Budući da je Izvještaj iz 2015. godine, Strategija i prateća dokumentacija dostavljena Komisiji se odnosi na period 2011-2016. godina. Prilikom izrade ove Strategije, konsultovani su svi akteri: organi upravljanja, nastavni i nenastavni kadar, studenti, lokalna i državna uprava, kulturni i privredni sektor, itd. Konsultacije su vršene usmenim i pismenim putem, a konačne odluke i zaključci su diskutovani i finalizirani u toku dvije radionice održane u 2011. godini. Ovim radionicama su prisustvovali, pored menadžmenta, spoljašni akteri (predstavnici ustanova sa kojima ustanova ima potpisane sporazume o saradnji, kompanija, banaka, javnog sektora i dr.). Neki od konsultovanih i anketiranih aktera u izradi Strategije su i SILK TRADE d.o.o. Tešanj, PING d.o.o. Sarajevo, Ministarstvo odbrane BiH itd. Po završetku radionica i analize provedenih anketa, radna grupa od 3 člana je izradila prijedlog strategije koja je kasnije kao takva usvojena od strane Upravnog odbora ASE.

Budući da je Komisija izvršila ocjenjivanje visokoškolske ustanove i obavila intervju sa uposlenicima, studentima i ostalim zainteresiranim stranama u toku 2017. godine, na web stranici VŠU je dostupan link sa novom strategijom 2016-2021. Komisija je izvršila uvid i u novu dokumentaciju u vezi sa novom, aktuelnom Strategijom. Pregledani su sljedeći dokumenti: Odluka br. 01-03-04/27a/16 o imenovanju Radne grupe za izradu Strategije ASE i praćenje ispunjenja planova i realizacije strateških ciljeva; Odluka br. 01-01-02/32a/16 o davanju saglasnosti na prijedlog Strategije ASE za period 2016-2021. godina; Dostava prijedloga Strategije ASE prema Upravnom odboru od Radne grupe od 16.12.2016. godine i Strategija za period 2016-2021.

Strategijom su definisani Misija, Vizija i Ciljevi VŠU. Vizija je s jedne strane općenita, dok s druge strane u pokušaju realističnosti na neki način studente ograničava na djelovanje u BiH i Jugoistočnoj Evropi (u posljednjoj stavci Vizije).

Misija je opet pomalo suviše općenito napisana s mnogo lamentirajućih riječi. Možda ne bi bilo loše imati neke upute ili smjernice na konkretne dokumente s brojkama i rezultatima, a koji bi formulacije iz Misije učinili realističnijim i prijemčivijim za nekog ko prvi put čita Misiju VŠU.

Dalje, uspostavljeno je deset ciljeva nakon čega se navodi da je ASE uspostavila ciljeve i zadatke na osnovu kojih se postavljaju operativni ciljevi kao i ostale aktivnosti definisane u Poslovnom planu škole. Ovaj Plan nije javno dostupan, što je djelimično i razumljivo, ali bi trebalo razmisliti o inkorporiranju operativnih

ciljeva i drugih konkretnih aktivnosti u Strategiju da bi time sama analiza nakon završenog perioda djelovanja, bila lakša, jednostavnija i preciznija.

VŠU je uspostavila PRO-QA-03 Proceduru za praćenje ispunjenja i realizacije strateških ciljeva od 15.8.2011. godine. Trebalo bi razmisliti o načinu formiranja dokumenata ove vrste u smislu kontrole dokumenata (ko izrađuje, ko kontrolira, a ko odobrava dokument, kako se uspostavlja izdanje, a kako revizija dokumenta, kako se označava izmijenjeni tekst, koji su pripadajući obrasci uz navedenu proceduru i kako se oni distribuiraju i ispunjavanju itd). Uz ovu proceduru priloženi su i strateški ciljevi kao i pitanja za evaluaciju strateških ciljeva. U skladu s navedenim, pregledan je Izvještaj br. 01-03-02/175/16 od 14.6.2016. godine o praćenju i evaluaciji ispunjenja uslova i realizacije strateških ciljeva.

Oni ciljevi koji nisu u potpunosti ispunjeni su prenešeni u sljedeću (aktuelnu) Strategiju.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Visoka škola “Američka škola za ekonomiju” prvi kriterij Razvoj i strategija Visokoškolske ustanove **znatno ispunjava**.

Preporuke:

- Pored toga što je dostupna sama Strategija na web stranici, trebali bi biti dostupni i prateći zapisi ili dokumenti kao npr. Zapisnik sa sastanka na kojem je usvojena Strategija, ili Zapisnik sa sastanaka održanih radionica prilikom konstruisanja same Strategije i sl.
- Trebalo bi voditi računa o datumima i tačnim i jasnim periodima i rokovima ispunjenja pojedinih stavki Strategije. Ako jedna Strategija završava 2016. godine a druga počinje u istoj, bez jasnog naglašavanja da li se radi o prelazu između školskih godina i sl, postoji mogućnost preklapanja pojedinih obaveza i ciljeva i gubitka revidiranja kompletne Strategije koja prethodi onoj aktuelnoj.
- Ne postoje konkretni primjeri neispunjenosti pojedinih ciljeva iz Strategije i preventivne/korektivne akcije proistekle iz toga. Trebalo bi razmisliti o proceduri za auditiranje aktivnosti iz Strategije i definisanju konkretnih mjera za eventualna odstupanja od zadanih ciljeva u cilju što boljeg formiranja nove Strategije koja bi bila konkretnija i realnija.
- Pri formiranju ciljeva koji čine Strategiju VŠU, trebalo bi razmisliti o dvije ili tri vrste ciljeva u smislu općenitih ciljeva kojima ustanova teži i onih konkretnih mjerljivih na petogodišnjem, godišnjem ili kvartalnom nivou na osnovu kojih bi se uvijek po završetku analize znali konkretni rezultati ostvarenosti (radi bolje motivacije i ohrabrenja kako uposlenih, tako i studenata), ali i rezultati neostvarenosti zadanih ciljeva, a koji bi dali prave odgovore na potencijalne i stvarne probleme koji bi se mogli (ili već jesu) pojaviti.

KRITERIJ 2: Upravljanje, unutrašnje osiguranje kvaliteta i kultura kvaliteta

Indikatori

- VŠU ima djelotvornu organizacijsku i upravljačku strukturu koje su formalizirane pravnim aktima.
- VŠU promovira kulturu kvaliteta, razvija sveobuhvatan i efikasan sistem za unutrašnje osiguranje kvaliteta u cilju poboljšanja nastave, znanstveno – istraživačkog rada, te procesa upravljanja i administracije.
- Politika i procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta definirani su formalno donesenim aktom.
- VŠU ima formalno tijelo za osiguranje kvaliteta čija je uloga, odgovornosti i aktivnosti jasno utvrđena pravnim aktima.
- Uloga studenata u upravljanju VŠU je i u sistemu unutrašnjeg osiguranja kvaliteta jasno i institucionalno definirana.

Utvrđeno stanje

Visoka škola “Američka škola za ekonomiju” ima organizacijsku i upravljačku strukturu čiji su način izbora i nadležnosti definirane Statutom, koji je na osnovu člana 31. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo (Službene novine KS br. 42/13-prečišćeni tekst), donio Senat Visoke škole, a na osnovu mišljenja Upravnog odbora na sjednici održanoj dana 07.11.2013. Uvidom o odluku o imenovanju članova Senata broj 01-02-03/1107a/15 od 05.10.2015. godine utvrđeno da Senat čine osim direktora još 4 člana: tri člana imenovana ispred akademskog osoblja i jedan član iz reda studenata. Senat odlučuje na sjednicama koje se održavaju po potrebi, a obavezno prije početka i na kraju akademske godine. Komisija je imala uvid (na traženje) u Zapisnik sa sjednice Senata koja se održala dana 07.12.2015. godine u prostorijama Visoke škole. Na dnevnom redu Senata razmatralo se imenovanje komisija za davanje prijedloga za izbor u zvanje akademskog osoblja, kao i Odluka o usvajanju studijskog programa Međunarodne finansije. Iako su nadležnosti Senata definisane članom 118 Statuta VŠU, nisu utvrđeni mehanizmi i procedure provjere njihove efikasnosti. Organizacijska struktura VŠU je šematski prikazana na linku <http://ase.edu.ba/#about-management-organizational-chart>. Na web stranici nisu navedena imena osoba koje obavljaju niti jednu od funkcija, osim direktora VŠU-e.

Na čelu fakulteta je direktor, a tu su i dekanii kojima u radu pomažu službe VŠU (studenska služba, akademska služba, IT služba, bibliotekarska služba) kao i kordinator za kvalitet. Najviše akademsko tijelo je Senat.

Organ upravljanja je Upravni odbor. Sastav Upravnog odbora je propisan Statutom, prema kojem se sastoji od sedam članova, od kojih 4 imenuje Osnivač . Komisiji je predložena Odluka o imenovanju članova Upravnog odbora broj 01-01-02/104a/15 od 15.10.2015. godine.

VŠU nema podorganizacionih jedinica, katedri.

Komisija je u razgovorima s predstavnicima studenata utvrdila da su studenti nedovoljno upoznati s propisanim načinima za izbor njihovih predstavnika u akademska tijela, kako fakulteta tako i VŠU. Komisiji je predložen Poslovnik o radu Studentkog predstavničkog organa VŠU “Unija studenata”, u kojem su opisani ciljevi, sastav te nadležnost i organizacija rada. Iako je Komisija dobila na uvid formalne procedure nije se stekao utisak o njihovoj praktičnoj realizaciji, te adekvatnom organiziranju studenata.

Uzimajući u obzir predloženi i analizirani Samoevaluacijski izvještaj VŠU koji je Senat usvojio, zaključeno je da VŠU nedovoljno promovira kulturu kvaliteta, da su procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta i svijest o važnosti osiguranja kvaliteta nedovoljno razvijeni, iako su formalnim dokumentima definirani. Odbor za osiguranje kvaliteta ne postoji, već je povjeren jednoj osobi koja je Odlukom broj 01-02-

03/12a/15 od 16.02.2015 godine imenovana za koordinatora za osiguranje kvaliteta. Dokumenti kojima su regulirane formalne procedure osiguranja kvaliteta su: Politika osiguranja kvaliteta, Kodeks poslovne etike i organizacijskog ponašanja i Kodeks nastavničke etike. Iako je u Samoevaluacijskom izvještaju naveden podatak da je rukovodstvo odgovorno za primjenu kvaliteta, razvoj i unaprjeđenje tog Sistema u razgovoru sa ciljno grupom nismo dobili odgovore na koji način se procedure provjere kvaliteta u pojedinim segmentima provode.

Samoevaluacijski izvještaj koji je Komisija dobila obuhvata period do 2015. godine, tako da je većina informacija i dokumentacije prikupljena u toku posjete VŠU-i. Tim za samoevaluaciju je formiran Odlukom broj 01-02-03/11a/15, a zatim je sastav promijenjen Odlukom broj 01-02-03/325a/16. U Samoevaluacijskom izvještaju je navedeno da se tim sastoji iz četiri člana, a sam postupak izrade samoevaluacijskog izvještaja nije detaljno opisan.

Ocjena ispunjenosti kriterija

Visoka škola “Američka škola za ekonomiju” drugi kriterij Upravljanje, unutrašnje osiguranje kvaliteta i kultura kvaliteta **znatno ispunjava**.

Preporuke

- Kontinuirano raditi na promoviranju kulture kvaliteta sveobuhvatnijim informiranjem studenata i uposlenika o svim procedurama u sistemu osiguranja kvaliteta.
- Kontinuirano raditi na podizanju svijesti o važnosti osiguranja kvaliteta i efekata koje taj proces ima na kompletan rad institucije.
- Unaprijediti procedure izbora studenata u akademska tijela, timove za osiguranje kvaliteta i ostale strukture gdje studenti imaju svoje predstavnike.
- Formirati Ured ili Odbor za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju
- Uključiti vanjske sudionike u sistem osiguranja kvalitete.
- Osigurati dovoljno jaku vezu između analiza dobijenih kroz sistem osiguranja kvaliteta s konkretnim upravljačkim aktivnostima na određivanju i provođenju mjera za poboljšanje stanja.
- Cjelokupnu strategiju osiguranja kvaliteta ugraditi u Strategiju razvoja VŠU-e.

KRITERIJ 3: Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa

Indikatori

- Procedure za predlaganje, prihvatanje, praćenje i provođenje studijskih programa su uspostavljene i u znatnoj mjeri se primjenjuju
- Procedure posebno reguliraju: naziv i ciljeve studijskog programa, ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet, uvjete za upis na studijski program, vrstu studija i način izvođenja, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu shodno ECTS-u, način ocjenjivanja na predmetu, relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa.
- VŠU analizira i kontinuirano teži unapređenju studijskih programa.

Utvrđeno stanje

Visoka škola “Američka škola za ekonomiju” ima jedan licenciran studijski program, dodiplomskog studija Međunarodne finansije. Studija je četvorogodišnji i zvanje koje se stiče je Bachelor međunarodnih finansija. Odluka o usvajanju studijskog programa broj 01-02-03/190/15 od 07.12.2015. godine je Komisiji priložena tokom posjete VŠU, kao i Odluka o usvajanju Nastavnog plana i nastavnih programa broj 549IP/08 od 03.10.2008. godine. Pravila studiranja su detaljno razrađena u aktu *Student handbook 2014/2015* koji sadrži:

- a) Naziv i ciljeve studijskog programa,
- b) Ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet,
- c) Uslove za upis na studijski program,
- d) Vrstu studija i način izvođenja,
- e) Bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu shodno ECTS,
- f) Način ocjenjivanja na predmetu,
- g) Relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa.

Akti kojim su definisane procedure za proces razvoja, predlaganja, prihvatanja, praćenje i provođenje studijskih programa su Statut i Pravilnik o izradi, predlaganju i usvajanju novih, te izmjenama i dopunama postojećih studijskih programa koji je donio Senat ASE na sjednici 01.06.2015. godine. Analizom akata koji regulišu procedure osiguranja kvaliteta studijskih programa utvrđeno je da su jasno definisane i donošenjem dosadašnjih akata znatnim dijelom se primjenjuju.

Ishodi učenja iskazani su za ukupnu kvalifikaciju, kao i za svaki predmet. Ishodi učenja predstavljeni su u silbusima za svaki predmet, a provjera ispunjenosti ishoda učenja vrši se u toku nastave kroz kolokvijume, seminarske radove i aktivnosti na nastavi, kao i na kraju semestra na završnom ispitu. Smatra se da je ishod učenja ispunjen ukoliko je student položio ispit.

Bodovna vrijednost svakog predmeta iskazana je shodno ECTS. Radno opterećenje studenata iskazano u ECTS iznosi 60 ECTS bodova godišnje.

Način ocjenjivanja na predmetu dat je za svaki predmet u silabusu, a primjena načina ocjenjivanja objašnjena je u Statutu Škole, kao i u Pravilniku o ocjenjivanju studenata.

Upis studenata je regulisan Pravilnikom o upisu studenata na dodiplomski studij koji je Senat donio 01.06.2015 godine. Ovim aktom regulisan je upis studenata , uslovi i kriteriji, prijemni ispit, način upisa, konkurs, utvrđivanje rang liste.

Pravilnikom o sistemu osiguranja kvaliteta regulisan je postupak za obezbjeđenje kvaliteta obrazovnog procesa putem anketiranja studenata. Komisija je dobila na uvid ankete studenata koje su uključivale procjenu osnovnih kriterija za ocjenu kvaliteta studijskih programa. Analiza rezultata anketa nije javno objavljena već se analizira na satovima nastave sa nastavnicima koji su predmet anketiranja.

Iako je predviđeno da Koordinator za osiguranje kvaliteta vrši analizu, to se u praksi ne odvija. Stoga je neophodno u što kraćem roku osigurati formalnu uključenost svih aktera, kroz Ured za kontrolu kvaliteta. Posebno je neophodno osigurati aktivnije uključivanje studenata i predstavnika tržišta rada kako bi se mogla osigurati njihova prepoznatljivost na tržištu rada. Iako su studenti uključeni aktivno, ispunjavanjem anketa, neophodna je njihova aktivnija uloga u osiguranju primjene propisa koji regulišu ovu oblast.

Ocjena ispunjenosti kriterija

Visoka škola “Američka škola za ekonomiju” treći kriterij Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa **znatno ispunjava**.

Preporuke

- Propisati procedure za utvrđivanje potreba tržišta rada i koncipiranje studijskih programa izvršiti u skladu s tim.
- Nastaviti kontinuirano provoditi analizu studijskih programa ali u analizu studijskih programa uključiti studente i alumni.
- Detaljnije upoznati studente s izlaznim kompetencijama studijskog programa koji pohađaju.

KRITERIJ 4: Procedure za ocjenjivanje studenata

Indikatori

- Visokoškolska ustanova ima i provodi procedure koje garantuju fer, transparentno i dosljedno ocjenjivanje studenata. Procedure su definisane u formalnom dokumentu koji je usvojio senat.
- Visokoškolska ustanova kontinuirano prikuplja podatke i analizira uspjeh studenata (analiza prolaznosti) na nivou studijskih programa i visokoškolske ustanove, te preduzima aktivnosti kako bi se poboljšao uspjeh studenata.

Utvrđeno stanje

Visokoškolska ustanova ima i provodi procedure koje garantuju fer, transparentno i dosljedno ocjenjivanje studenata. Formalni dokument usvojen od strane senata je Statut donešen na sjednici Senata VŠU ASE dana 7.11.2013. godine, a na osnovu mišljenja Upravnog odbora; u kojem se najprije u dijelu „Organizacija nastave“ (čl. 38-41) uvodi način ocjenjivanja studenata, da bi detaljno ovaj dio bio razrađen u dvije odvojene sekcije „Vrednovanje znanja studenata“ (čl. 42 i 43) i „Postupak provjere znanja i ocjenjivanja“ (čl. 44-47). Pored ovog dokumenta, postoji i Pravilnik od 1.6.2015. godine o upisu studenata na dodiplomski studij gdje se navode određene smjernice u vezi s ocjenjivanjem kao npr. pojam ECTS bodova i dr. Takođe, postoji i Pravilnik od 1.6.2015. godine o pravilima studija gdje se takođe navode pojedinosti u vezi s načinom ocjenjivanja.

Budući da je ASE specifična u svom djelovanju u smislu oslanjanja na američki način školovanja, a samim tim i bodovanja i ocjenjivanja studenata, u Pravilniku o zadovoljavajućem akademskom progresu od 1.2.2013. godine je naveden Sistem ocjenjivanja gdje je tabelarno i u vidu teksta detaljno objašnjen sistem ocjenjivanja u BiH i u SAD i odnos ocjena u jednoj i u drugoj državi.

Pored ovoga, način ocjenjivanja je posve detaljno, jasno i precizno definisan u silabusu svakog pojedinačnog predmeta. Tako se u silabusu predmeta „Principi mikroekonomije“ navodi pored tabele usporedbe ocjena u dvije države, i detaljan prikaz u procentima za svaku bodovanu stavku ovog predmeta (npr. grupna prezentacija nosi 2-5% ocjene, a kriterij za ovaj predmet je 3%).

Redovno se prikupljaju podaci i vrše analize prolaznosti studenata na VŠU putem informacionog sistema. Pregledana je analiza prolaznosti i prosječna ocjena studenata u 2013/2014. godini. Analiza je urađena po svim godinama i svim predmetima.

Pored redovnih semestralnih analiza po svim predmetima i godinama, takođe se vrši analiza prolaznosti i uspjeha svakog pojedinog studenta i u slučaju uviđanja potencijalnih problema, akademski savjetnik, Tom Trowbridge upućuje pismo prema studentu, odnosno „Obavijest o akademskom napretku“ gdje navodi detaljnu analizu za pojedinog studenta, dajući mu pregled ostvarenih uspjeha i slabih tačaka i predlažući određene mjere za poboljšanje i prevazilaženje problema.

Ocjena ispunjenosti kriterija

Visoka škola “Američka škola za ekonomiju” treći kriterij Procedure za ocjenjivanje studenata **potpuno ispunjava**.

KRITERIJ 5: Ljudski resursi

Indikatori

- Visokoškolska ustanova obezbjeđuje dovoljan broj kvalifikovanog nastavnog osoblja (profesora i asistenata) sa ciljem postizanja svojih obrazovnih ciljeva, utvrđujući i nadgledajući akademska pravila i osiguravajući održivost svojih studijskih programa. Za svaki studijski program visokoškolske ustanove, dovoljan broj nastavnog osoblja je zaposlen na puno radno vrijeme i sa punom normom kako bi se osigurao kvalitet i kontinuitet podučavanja i kako bi se podstakli spoljni saradnici da se pridruže akademskom procesu. Visokoškolska ustanova zapošljava određeni broj saradnika i/ili naučnih asistenata kako bi se osigurao kontinuitet akademskog procesa i razvoj sopstvenog osoblja.
- Visokoškolska ustanova ima politiku profesionalnog razvoja za svoje nastavno osoblje, omogućavajući im stručno i naučno napredovanje.
- Jednom godišnje, visokoškolska ustanova objavljuje publikacije svog nastavnog osoblja koje su objavili u prethodnoj akademskoj godini (nazivi članaka sa posebnim naglaskom na važnost časopisa ili događaja gdje su oni objavljeni ili izlagani, objavljene knjige, itd.). Visokoškolska ustanova ima proceduru za objavljivanje knjiga i udžbenika.
- Procedure za izbor i promociju nastavnog osoblja se određuju unaprijed, javno su dostupne i usklađene sa primjenjivim zakonodavstvom. Sastav komisije za izbor je nadležan za dato naučno područje (polja i grane) za koje aplikant traži imenovanje.
- Visokoškolska ustanova redovno analizira starosnu strukturu nastavnog osoblja, omjer sopstvenog osoblja i gostujućeg osoblja, kvalifikacije nastavnog osoblja za sve studijske programe, naročito za visoko specijalizovane predmete.
- Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja kako bi osigurala redovno izvršenje aktivnosti ustanove. Ustanova obezbjeđuje obuku, razvoj i evaluaciju svog administrativnog i pomoćnog osoblja.

Utvrđeno stanje

Ukupan broj studenata na ASE u akademskoj 2016/17. godini je, prema Samoevaluacijskom izvještaju i podacima dobijenim u postupku akreditacije, bio 55 (upisanih na ASE na I i II godinu 16 studenata, te 39 studenata III i IV godine prepisanih sa Fakulteta za međunarodne finansije i bankarstvo na ASE poslije preregistracije ustanove). Prema Samoevaluacijskom izvještaju i podacima dobijenim u postupku akreditacije u akademskoj 2016/17. godini je na ASE u nastavnom procesu učestvuje ukupno 14 nastavnika u stalnom radnom odnosu, od čega 3 u zvanju profesora visoke škole, 9 u zvanju predavača visoke škole, te 1 u zvanju asistenta. S obzirom na relativno mali broj studenata na sve četiri studijske godine, s pravom možemo zaključiti da ASE ima sasvim dovoljan broj nastavnog osoblja za kvalitetnu realizaciju obrazovnih ciljeva i osigurala održivost nastavnog procesa. Tokom posjete Komisije za akreditaciju i razgovora sa nastavnim osobljem i studentima, te posjete samim nastavnim aktivnostima, stiče se utemeljen dojam o kvalitetnom obrazovnom radu nastavnog kadra sa studentima uz puno interaktivnosti, aktivacije studenata i usvajanju funkcionalnih znanja. Nastava je obilovala razmjenom mišljenja na relaciji profesor – studenti i karakterisao ju je visok stupanj prisutnosti studenata, te usmjerenost na uspješno ovladavanje neophodnim znanjima i polaganje ispita. ASE osigurava kvalitet i kontinuitet učenja i i kroz kontinuirano učešće vanjskih saradnika i istaknutih stručnjaka iz prakse u obrazovnom procesu. U prethodnom petogodišnjem periodu ASE je imala intenzivnu komunikaciju sa predstavnicima akademske i biznis zajednice, obnovljeni su i unaprijeđeni odnosi sa dugogodišnjim partnerima visokoškolske institucije i uspostavljeni sporazumi sa novim. ASE znatno zadovoljava propisane norme o zapošljavanju broja saradnika i/ili asistenata, no ovdje se može primjetiti da bi broj asistentskog kadra mogao i trebao biti veći, kako bi se osigurao

kontinuitet akademskog napredovanja i razvoj vlastitog kadra. U svrhu unaprijeđenja ASE u domenu asistentskog kadra, postoji inicijativa u okviru mreže američkih univerziteta da 3 diplomca ASE budu uključena u Peer Training Program u cilju otpočinjanja akademske karijere.

ASE ima politiku usavršavanja nastavnog kadra definisanu aktom usvojenim juna 2015. godine „Politika usavršavanja nastavnog kadra“ (Prilog 3.5.3 - <http://www.ase.edu.ba/#about-documents>) i podstiče ga na stručno i naučno usavršavanje. Kako je to navedeno u članu 1. ovog dokumenta, ASE usavršavanje nastavnog kadra osigurava kroz: pružanje početnih informacija o dostupnim programima usavršavanja novoizabranom osoblju, izradu jednogodišnjeg Plana razvoja akademskog osoblja, na osnovu i u skladu sa ovom politikom, kao i sa planom naučno-istraživačkog rada ASE, pružanje informacija i smjernica o unutrašnjim i vanjskim mogućnostima obuke, rad i osmišljavanje programa usavršavanja za pojedince ili grupe akademskog osoblja, po osnovu pripadnosti određenim naučnim oblastima i sl., pružanje sredstava za usavršavanje, u skladu sa godišnjim planovima u budžetu za namjene usavršavanja. Dva profesora ASE su uključena u konzorcijum istraživača EU (COST), dok su 2 predavača otpočela doktorske studije. ASE ima regulisne procedure izdavačke djelatnosti aktom „Pravilnik o udžbenicima i izdavačkoj djelatnosti“ koji je usvojio Senat 01.06.2015. godine (Prilog 3.5.4 – <http://www.ase.edu.ba/#about-documents>).

Procedure za izbor i napredovanje nastavnog osoblja su transparentne i propisane Zakonom o visokom obrazovanju u KS i Statutom ASE, te Pravilnikom o izboru akademskog osoblja u naučno-nastavna zvanja Visoke škole „Američka škola za ekonomiju“ (Prilog 3.5.6) koji je usvojio Senat 01.06.2015. godine. Procedure za izbor i napredovanje nastavnog kadra u potpunosti su utvrđuju i to unaprijed, javno su dostupne i usklađene su s važećim zakonskim regulativama. Sastav tročlane komisije za izbor u zvanje je kompetentan u naučnoj oblasti (poljima i granama) u kojoj prijavljeni kandidat traži izbor u zvanje. ASE kontinuirano prikuplja i posjeduje bibliografske podatke naučnih i stručnih radova svojih uposlenika (profesora, predavača) za slijedeće godine: 2013, 2014, 2015 i 2016. Analize nastavnog kadra se rade kontinuirano i u tu svrhu ASE posjeduje analizu starosne strukture nastavnog kadra (prosječna starost 30,5 godina), odnos vlastitog i gostujućeg kadra i ima personalne dosijee sa kvalifikacijama nastavnog kadra na svim nastavnim predmetima, a posebno na uskostručnim predmetima (Prilog 3.5.5 – primjer personalnog CV za nastavno osoblje). Personalni CV nastavnika u koje je Komisija imala uvid kreirani su u Europass template formatu i u potpunosti su usklađeni sa savremenim kriterijima kreiranja CV, a ujedno ukazuju i na visoku kompetentnost angažovanog nastavnog osoblja.

ASE zapošljava sasvim dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja i stara se o njihovom kontinuiranom usavršavanju i evaluaciji njihovog rada. U tu svrhu ASE ima izrađen „Personalni i profesionalni razvojni plan“ za administrativno i pomoćno osoblje, organizirane su dvije radionice za administrativno osoblje, te obezbjeđeno stručno usavršavanje koordinatora za osiguranje kvaliteta u inostranstvu u 2 navrata. **Ocjena ispunjenosti kriterija**

Američka škola za ekonomiju (ASE) peti kriterij Ljudski resursi **znatno ispunjava**.

Preporuke

- ASE bi svakako trebala povećati broj asistentskog i saradničkog kadra i starati se o dugoročnoj održivosti ustanove u pogledu adekvatnih ljudskih resursa. ASE bi posebno trebala koristiti benefite svoje američke akreditacije i omogućiti dobijanje stipendija svojim najboljim diplomcima za nastavak školovanja na II i III ciklusu (MA i PhD).

- Planirati i osigurati redovna finansijska sredstva za naučno usavršavanje vlastitog kadra, te za jačanje naučno–istraživačkog rada u okviru ASE i kroz sudjelovanje većeg broja nastavnog osoblja u istraživačkim konzorcijumima i mrežama poput COST-a, Erasmus-a i sl.
- Planirati i nastaviti sa značajnijim obezbjeđivanjem finansijskih sredstva za objavljivanje knjiga i radova, te za sudjelovanje na međunarodnim konferencijama, simpozijima i skupovima.
- Podsticati nastavni i nenastavni kadar na učešće u međunarodnim projektima poput Erasmus komponente Capacity Building-a putem kojih bi se nabavljala istraživačka i druga oprema za naučna istraživanja.
- Razvijati svijest o važnosti publiciranja, uz naglasak na relevantnost indeksiranih časopisa i relevantnost naučnih skupova od međunarodnog značaja.

KRITERIJ 6: Kvalitet fizičkih resursa

Indikatori:

- Visokoškolska ustanova obezbjeđuje dovoljno resursa (amfiteatre, laboratorije i opremu, bibliotekarske resurse, računare, područja za grupno i pojedinačno učenje, itd.) za svo osoblje i upisane studente, kako bi se obezbijedila poboljšanja radnih uslova i podržalo efikasno korištenje resursa. Adekvatnost resursa za pružanje studijskih programa, funkcionalnost, starosna dob, ergonomika i dostupnost se kontinuirano ocjenjuju putem internih evaluacija.
- Visokoškolska ustanova planira svoja ulaganja, tako da uloži dio godišnjih prihoda u poboljšanje fizičkih resursa.
- Visokoškolska ustanova posjeduje adekvatnu opremu informacione tehnologije za podučavanje.
- Visokoškolska ustanova obezbjeđuje raspoloživ internet pristup svim studentima.
- Visokoškolska ustanova ima biblioteku opremljenu adekvatnim brojem štampanih ili elektronskih bibliotekarskih tomova i adekvatan prostor za normalno korištenje bibliotekarskih usluga.

Utvrđeno stanje

Zvanično sjedište ASE nalazi se u iznajmljenom prostoru u Sarajevu, na adresi Trg solidarnosti br. 10 i u njemu se nalaze svi prostori predviđeni za izvođenje nastave, te rad nastavnog i nenastavnog osoblja ustanove. Adekvatnost resursa za izvođenje nastave, funkcionalnost, starost, ergonomičnost i dostupnost se ocjenjuju na kontinuiranoj osnovi internim evaluacijama. Generalna ocjena o fizičkim resursima ASE svakako jeste da su oni na visokom nivou i da omogućavaju kvalitetnu realizaciju nastavnih i naučno-istraživačkih aktivnosti. Uzimajući u obzir mali broj studenata na svim studijskim godinama, te mogućnosti studiranja na daljinu, što je omogućeno Statutom ASE i Pravilnikom o studiranju na ASE, Komisija je stala da ASE raspolaže s dovoljno prostora za potrebe studenata, te nastavnog i nenastavnog osoblja. U slučaju povećanja broja studenata, što je jedan od ciljeva ASE, neophodno je proširenje prostornih kapaciteta. ASE posjeduje adekvatnu informatičku opremu koja omogućava kvalitetno izvođenje nastave, u prostorijama ASE studentima je omogućen pristup internetu s vlastitim uređajima, a cjelokupna oprema je popisana u Inventory of Equipment koji ustanova kontinuirano vodi od 2009. do 2016. godine (Prilog 3.6.1). Pregled inventara opreme za navedeni period jasno pokazuje da visokoškolska institucija u kontinuitetu poboljšava uslove za realizaciju nastavnog procesa. ASE posjeduje licencirani softver za učenje na daljinu. ASE planira ulaganja za unaprijeđenje fizičkih resursa i dio svoji godišnjih prihoda (ukupno 3,5% od ukupnih prihoda) odvaja u te namjene (Prilog – Finansijski plan za AG 2016/2017). S obzirom na ukupne prihode ASE, cijenimo da planirani iznos u znatnoj mjeri može uticati na poboljšanje fizičkih resursa ustanove. ASE ima regulisanu bibliotečku djelatnost aktom „Pravilnik o radu biblioteke“ koji je usvojio Senat 01.06.2015. godine (Prilog 3.6.3 - <http://www.ase.edu.ba/#about-documents>). Biblioteka raspolaže dovoljnim brojem bibliotečkih jedinica (14.436 bibliografskih jedinica), prostorom za korištenje bibliotekarskih usluga i digitalizovanim bibliotečkim katalogom (Prilog 3.6.2). ASE ima omogućen kontinuirani višegodišnji pristup EBSCO bazi naučnih publikacija (monografske i serijske publikacije).

Ocjena ispunjenosti kriterija

Američka škola za ekonomiju (ASE) šesti kriterij Kvalitet fizičkih resursa **znatno ispunjava**.

Preporuke

- Komisija je mišljenja da bi obezbjeđenje adekvatnog prostora u vlasništvu ASE, koji bi bio izmješten iz poslovnih/komercijalnih prostora, trebao biti jedan od ključnih strateških ciljeva ASE,

što bi svakako doprinijelo podizanju renomea ustanove i obezbjeđivanju fizičkih resursa sa značajno višim stupnjem akademske atmosfere.

- Potrebno je obezbjediti i opremiti poseban prostor/kompjutersku učionicu sa stalnim pristupom internetu.
- Potrebno je dopuniti bibliotečki fond s više naučne i stručne literature relevantne za studijski smjer zastupljen na ASE.
- Pretplatiti se na dovoljan broj stručnih i naučnih časopisa.
- Omogućiti pristup i drugim relevantnim bazama naučnih časopisa (SCOPUS i sl.)
- Biblioteku ASE učlaniti u COBISS.BH sistem.
- Završne, diplomske radove, odbranjene na ASE smjestiti u biblioteku i učiniti dostupnim studentima.

KRITERIJ 7: Informacioni sistemi

Indikatori:

- Visokoškolska ustanova prikuplja, analizira i koristi informacije relevantne za poboljšanje svojih aktivnosti podučavanja, naučnog istraživanja i poslovne administracije.
- Visokoškolska ustanova ima informacione sisteme koji omogućavaju precizne analize prolaznosti studenata za svaki predmet i ispitni rok, akademsku godinu ili studijski program, omjer studenata po profesoru, itd. Kao minimum, informacioni sistemi se zasnivaju na sljedećim podacima:
- Podaci o studentima po studijskim programima, ciklusima, godinama, starosnoj dobi i polu, periodima studija, procentom diplomiranja, stopom uspjeha, itd.
- Podaci o nastavnom osoblju (publikacije, angažovanost po predmetima, polu i starosnoj strukturi, imenovanja specifičnih nastavno-naučnih zvanja, itd).

Utvrđeno stanje:

Visokoškolska ustanova „Američka škola za ekonomiju“ prikuplja, analizira i koristi informacije relevantne za poboljšanje svojih aktivnosti podučavanja, naučnog istraživanja i poslovne administracije kroz interne sastanke, ali i kroz saradnju sa vanjskim akterima u vidu anketa, razmjene iskustava i dr. Analizira se struktura studentske populacije (pregledan je zapis o analizi strukture studentske populacije iz 2015. i 2016. godine); Uspjeh studenata (prolaznost i prosjek ocjena i dr); Nivo (stepen) zapošljavanja svršenih studenata; Zadovoljstvo studenata studijskim programima i načinom studiranja; Kvalitet nastavnog kadra, Zadovoljstvo zaposlenih uslovima za rad, Zadovoljstvo poslodavaca svršenim studentima i njihovim kompetencijama i dr. Pregledana je analiza ankete zadovoljstva poslodavaca svršenim studentima iz 2014. godine, gdje je na osnovu prikupljenih podataka softverski urađena analiza i predstavljena u vidu dokumenata GEN 2014 Employer Satisfaction, zatim GEN 2014 Employer Info itd. Ovakve analize su provedene i provjerene i za 2012, 2013. i 2015. godinu.

VŠU posjeduje dobro razrađen Studentski informacioni sistem odakle se mogu eksportovati i analizirati prolaznosti studenata po ispitnim rokovima za svaki predmet, godinu i sl. Pregledano je uputstvo za SIS (Studentski informacioni sistem) gdje je jasno i detaljno objašnjeno kako se unose, mijenjaju i eksportuju podaci.

Studentski informacioni sistem omogućava integrisanje svih bitnih aktivnosti koji se odnose na studente, nastavu i ostale poslovne procese. Organizacione jedinice Škole koje koriste studentski informacioni sistem su Akademska služba, Studentska služba, Pravna služba, Računovodstvo i Opšti poslovi.

Korisnici sistema su: administratori, menadžment, računovodstvo i finansije, pravnici i ostali uposlenici. Indirektno, korisnici sistema su i studenti i profesori, budući da se podaci iz Studentskog informacionog sistema prebacuju i koriste u Sistemu učenja na daljinu.

U Samoevaluacijskom izvještaju su detaljno navedeni svi tipovi izvještaja (pregledani su izvještaji o polnoj i starosnoj strukturi profesora iz 2015. i 2016. godine) i analiza (npr. semestralna analiza za pojedine studente u 2016. godini sa listom predmeta i procentualno izraženim brojem bodova prikupljenih u toku nastave i kroz prisustvo na časovima, zatim analiza uspjeha svih studenata u 2014. godini po godinama studija i predmetima gdje je vidljivo da je najniža prolaznost na prvoj godini za predmet „Uvod u književnost“, a najviša na četvrtoj godini za npr. predmete Finansijska politika preduzeća i Upravljačko računovodstvo) koji se mogu dobiti korištenjem SIS-a. Pored ovoga, u Samoevaluacijskom izvještaju se detaljno navodi kako je osigurana povjerljivost podataka (prethodno je korišten sistem zaštite iCloud, ali je kupovinom dva uređaja za izradu sigurnosnih kopija, ova aplikacija ugašena i prethodni način osiguranja zaštite podataka zamijenjen novim) i koja je zaštita i na koji način je primijenjena da bi podaci ostali

zaštićeni i da se njima ne bi moglo manipulirati (mreža je povezana putem VPN konekcije net2net sa dva Cisco firewala i kompletna komunikacija se odvija putem VPN konekcije kojom je omogućeno korištenje internih sistema ASE na udaljenim lokacijama putem interneta, prilikom čega se sav saobraćaj između dvije lokacije enkriptuje, a što je provjereno kroz razgovor sa tehničarima koji rade pri ASE u server sobi).

Ocjena ispunjenosti kriterija

Američka škola za ekonomiju (ASE) šesti kriterij Kvalitet fizičkih resursa **potpuno ispunjava**.

Preporuke:

- Razmisliti o izradi uputstva za specifične namjene i upotrebe SIS-a osim za najčešće analize prolaznosti i stanja studenata, kao i o načinima upotrebe dobivenih podataka.

KRITERIJ 8: Prezentacija informacija za javnost

Indikatori:

- Visokoškolska ustanova redovno objavljuje nepristrasne, objektivne i javno dokazive informacije o svim programima i diplomama koje nudi, najmanje na svojoj web stranici, na jednom od zvaničnih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku.
- Visokoškolska ustanova definiše svoju politiku javne komunikacije i razvija svoju strategiju komunikacije korištenu za definisanje svojih ciljnih grupa (studenti, diplomci, okruženje, vlade i nadležni organi, sektor NVO-a, poslovna zajednica, socijalni sektor), vrstu komunikacije sa svakom ciljnom grupom kao i institucionalne odnose sa javnošću.
- Svake godine prije upisa, visokoškolska ustanova obezbjeđuje publikaciju smjernica za buduće studente.

Utvrđeno stanje:

Komisija je ustanovila da internet stranica visokoškolske ustanove sadrži sve potrebne informacije, uključujući informacije koje se odnose na postojeće studente, buduće studente i akademsko osoblje. Proces upisa i naknade za upis su jasno navedeni na stranici. Internet stranica je kvalitetno uređena, transparentna i jednostavna za korištenje na engleskom i lokalnom jeziku. Administrator internet stranice je na čelu IT sektora. Priručnik za studente je dostupan na internet stranici ASE-a. Priručnik je sveobuhvatan i pruža sve potrebne informacije, uključujući detalje o predmetima, sistemu ocjenjivanja, objektu, ostalim sadržajima i sl.

Komisija je dobila na uvid dokaze da visokoškolska ustanova posjeduje formalnu Komunikacijsku / PR strategiju u kojoj su jasno definisane ciljne grupe, metode komunikacije i sveukupni ciljevi. Međutim, strategija ne definiše detaljan plan implementacije i odgovornosti osoblja za sprovedbu iste. Stoga, PR strategija je adekvatna s aspekta elemenata politike, a potrebna su poboljšanja s aspekta strateških elemenata. ASE također treba formalno imenovati osobu odgovornu za sprovedbu Komunikacijske / PR strategije.

Tokom posjete Komisije za akreditaciju i razgovora sa relevantnim osobljem stiče se utemeljen dojam da je institucija veoma aktivna i uspješna u vođenju PR aktivnosti sa svim ciljnim grupama i fokusira svoj marketinški pristup kako bi se povećala vidljivost i prisutnost na javnoj sceni. Posebna pažnja se posvećuje komunikaciji sa studentima, budućim studentima i kompanijama / industriji. Potencijalni budući studenti se obavještavaju o informacijama o prednostima institucije uglavnom kroz bilborde, kao i direktne kontakte i PR aktivnosti u srednjim školama.

Ocjena ispunjenosti kriterija

VŠU osmi kriterij Prezentacija informacija za javnost **znatno ispunjava**.

Preporuke

- U Komunikacijsku / PR strategiju je potrebno uključiti detaljan plan sprovedbe sa jasnim odgovornostima
- ASE treba formalno imenovati osobu odgovornu za sprovedbu Komunikacijske / PR strategije

KRITERIJ 9: Međunarodna saradnja

Indikatori:

- Visokoškolska ustanova je razvila obrasce međunarodne saradnje putem evropskih (međunarodnih) projekata, bilateralnih sporazuma, zajedničkih programa, itd.
- Visokoškolska ustanova promoviše i obezbjeđuje međunarodnu mobilnost studenata i nastavnog osoblja, po osnovu primjene iskustava stečenih u sopstvenim aktivnostima.
- Visokoškolska ustanova ima donesene procedure i obezbjeđuje resurse za podršku svojih međunarodnih aktivnosti.

Utvrđeno stanje:

Tokom posjete Komisija za akreditaciju je stekla utisak da ASE vidljivo ulaže značajne napore u uspostavljanje međunarodnih odnosa s drugim obrazovnim institucijama i istraživačkim mrežama. Institucija ima formalno imenovano stalno zaposleno osoblje odgovorno za međunarodne odnose. Osim toga, ASE ima formalni dokument politike o međunarodnoj saradnji kojim su definisani ciljevi i procedure za sprovedbu.

Institucija je prijavila da ima formalne ugovore o saradnji sa sljedećim subjektima:

- Northeastern University – SAD
- West Virginia University – SAD
- George Mason University – SAD
- Salem State University – SAD
- University of Applied Science Ludwigsburg – Njemačka
- Amity University – Indija
- Visoka škola za primjenjeno računovodstvo Zagreb – Hrvatska
- Kafkas University – Republika Turska
- Nigde University – Republika Turska
- Istanbul Aydin University – Republika Turska
- United Nations (ured u Sarajevu)
- George C. Marshall European Center for Security Studies – Njemačka
- Institute for Cultural Diplomacy – Njemačka
- Centre for Security Cooperation RACVIAC – Hrvatska
- Danish Institute for Study Abroad – Danska

U svrhu omogućavanja boljeg uvida u elemente međunarodne saradnje, ASE je Komisiji za akreditaciju, dostavio Memorandum o saradnji sa Danskim institutom za studiranje u inostranstvu iz Danske, koji je potpisan 13. aprila 2016. Memorandumom o saradnji se olakšavaju grupne posjete studenata, uzajamne

posjete, razvoj zajedničkih akademskih programa, zajedničkih projekata i razmjena publikacija. Grupa od 28 studenata iz Danskog instituta za studiranje u inostranstvu koja je gostovala u ASE je bila dostupna za intervju tokom posjete.

Tokom posjete Komisije za akreditaciju i razgovora sa studentima i akademskim osobljem stiče se dojam da aktivni pristup međunarodnim odnosima je doprinio visokom nivou dolazne mobilnosti studenata iz inostranstva. Međutim, odlaznu mobilnost studenata je i dalje potrebno poboljšavati u budućnosti kako bi se postigao puni reciprocitet. Akademsko osoblje je uključeno u međunarodne istraživačke projekte i drži predavanja na konferencijama koje organizuju univerziteti u inostranstvu uz finansijsku podršku ASE-a. Institucija može imati koristi od podizanja svijesti o važnosti odlazne mobilnosti među studentima i osobljem.

Ocjena ispunjenosti kriterija

VŠU deveti kriterij Međunarodna saradnja **znatno ispunjava**.

Preporuke

- Poboljšati odlaznu mobilnost studenata u budućnosti kako bi se postigao potpuni reciprocitet u saradnji
- Podizati svijesti o prednostima odlazne mobilnosti među akademskim osobljem i studentima

1. Zaključak i mišljenje o ishodu akreditacije

Nakon uvida u kompletnu dostavljenu dokumentaciju, posjete visokoškolskoj ustanovi i analiziranja svih dokumenata, procedura i načina funkcionisanja visokoškolske ustanove, te sprovođenja postupka ocjenjivanja, utvrđen je sljedeći nivo ispunjenosti zahtjeva standarda i kriterijuma:

1. Razvoj i strategija visokoškolske ustanove – znatno ispunjen
2. Upravljanje, unutrašnje osiguranje kvaliteta i kultura kvaliteta – znatno ispunjen
3. Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa – znatno ispunjen
4. Procedure za ocjenjivanje studenata – potpuno ispunjen
5. Ljudski resursi – znatno ispunjen
6. Kvalitet fizičkih resursa – znatno ispunjen
7. Informacioni sistemi – potpuno ispunjen
8. Prezentacija informacija za javnost – znatno ispunjen
9. Međunarodna saradnja – znatno ispunjen

Budući da je Komisija utvrdila da su svi kriteriji za akreditaciju visokoškolske ustanove ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni, na osnovu Odluke o normama kojima se utvrđuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, Komisija jednoglasno utvrđuje

Mišljenje o ishodu akreditacije:

*Komisija smatra da Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta **treba izdati preporuku** Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo **za akreditaciju visokoškolske ustanove „Američka škola za ekonomiju“ na period od pet godina**, te da Ministarstvo treba donijeti Rješenje o akreditaciji, prema preporuci Agencije i ovome Izvještaju.*

